

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики

вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy

24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

13.08.2018 № 37-15-7/199 т9

На № _____ від _____

**Державна регуляторна
служба України**

*Про погодження проекту наказу
Мінагрополітики*

Міністерство аграрної політики та продовольства України з метою виконання першочергових ветеринарно-санітарних заходів щодо профілактики захворювання на везикулярну хворобу свиней та проведення заходів з ліквідації хвороби у випадку її виникнення направляє на погодження проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней» (далі – проект наказу).

Просимо погодити проект наказу у найкоротший строк.

Додатки: 1. Проект наказу на 43 арк. у 1 прим.

2. Пояснювальна записка на 2 арк. у 1 прим.

3. Аналіз регуляторного впливу на 17 арк. у 1 прим.

4. Копія повідомлення про оприлюднення на 1 арк. у 1 прим.

Заступник Міністра

Мороз 363 08 28

Віктор ШЕРЕМЕТА

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАКАЗ

Київ

№ _____

Про затвердження Інструкції
з профілактики та боротьби з
везикулярною хворобою свиней

Відповідно до статей 6 та 7 Закону України «Про ветеринарну медицину», підпункту 9 пункту 4 Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 року № 1119 (із змінами),

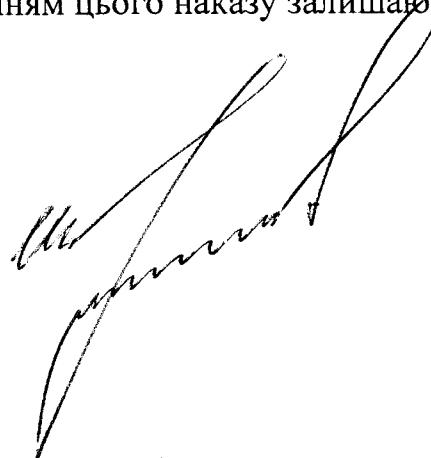
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней, що додається.
2. Департаменту аграрної політики та сільського господарства забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра

Віктор ШЕРЕМЕТА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної політики

та продовольства України

від _____ 2018 року № _____

ІНСТРУКЦІЯ

з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок проведення профілактичних заходів щодо недопущення захворювання свиней везикулярною хворобою свиней (далі – ВХС), ветеринарно-санітарних заходів у випадках прояву хвороби серед свиней у господарствах різних форм власності, у тому числі приватному секторі, дикій фауні, та оздоровлення їх від ВХС, поводження з продукцією свинарства, одержаною в неблагополучних пунктах щодо ВХС, та є обов'язковою для виконання суб'єктами господарювання незалежно від форми власності і підпорядкування, користувачами мисливських угідь, фізичними особами – підприємцями, громадянами, спеціалістами ветеринарної медицини, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

2. У цій Інструкції терміни вживаються у таких значеннях:

випадок захворювання ВХС – будь-яка свиня або свиняча туша інфікована вірусом ВХС, з офіційно підтвердженими клінічними ознаками хвороби або патолого-анatomічними змінами, характерними для ВХС, та з офіційним підтвердженням хвороби лабораторними дослідженнями;

власник (утримувач) – будь-яка фізична або юридична особа (особи), яка утримує свиней, або здійснює обіг продуктів, сировини з них, або є користувачами мисливських угідь;

господарство – будь-який сільськогосподарський об'єкт, у якому розводять та/або утримують постійно або тимчасово свиней, крім боєнь, забійних пунктів, транспортних засобів та огорожених ділянок, на яких утримують і можуть відстрілювати диких кабанів;

дика свиня – свиня, яка не утримується і не розводиться в господарстві;

епізоотичне вогнище ВХС – місце прояву захворювання: ферми, господарства, прикордонні інспекційні пости, пасовища (урочища), мисливські угіддя, м'ясокомбінат, а також інші об'єкти, де є хворі на ВХС свині та/або де зберігається продукція, біоматеріал, отриманий від хворих або перехворілих тварин;

епізоотична одиниця – свиня або група свиней, які мають визначений епізоотичний зв'язок та з рівною вірогідністю піддаються впливу з боку патогенного збудника (тварина, стадо, поголів'я в межах господарства, населеного пункту);

забій – будь-який спосіб досягнення смерті тварини з обезкровленням;

закритий режим роботи – комплекс адміністративно-господарських заходів, спрямованих на недопущення занесення на територію господарства збудників інфекційних захворювань свиней, який в тому числі передбачає створення суцільної огорожі території господарства, наявність ветсанпропускника, діючих дезбар'єрів, дезкилимків, особливий режим роботи персоналу;

знезараження – комплекс заходів, спрямованих на знищення або видалення збудників заразних хвороб;

знищенння – механічна, фізико-хімічна, біологічна або інша обробка та розміщення (захоронення) продукції або її залишкових компонентів у спеціально визначених місцях з метою зниження ризиків поширення будь-яких інфекційних хвороб;

зона захисту – територія радіусом не менше 3 км але не більше 10 км, яка безпосередньо межує з епізоотичним вогнищем;

зона нагляду – територія радіусом не менше 10 км навколо епізоотичного вогнища, яка включає в себе зону захисту;

інкубаційний період – період часу від зараження до прояву клінічних симптомів захворювання;

інфікований об'єкт – місце виявлення інфікованих вірусом ВХС продуктів свинарства, трупів або решток свиней (сміттєзвалища, пасовища, лісосмуги тощо), потужності із забою, переробки, зберігання, транспортування, реалізації продуктів та сировини тваринного походження (забійні пункти, м'ясокомбінати, склади, магазини, ринки, консервні і шкіropереробні підприємства, холодильники, заводи з виробництва м'ясо-кісткового борошна тощо), а також харчоблоки закладів ресторанного господарства, транспорт, які були/могли бути контаміновані вірусом ВХС через сировину, продукцію, отримані від хворих свиней;

комpetентний орган – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини;

контактне господарство – господарство, куди збудник ВХС міг бути занесений різними шляхами (переміщення людей, тварин, транспортних засобів тощо);

неблагополучний пункт – населений пункт, господарство (у т.ч. мисливське), тваринницькі ферми з приміщеннями й прилеглими до них вигонами, пасовищами, водоймами, окремі пасовиська й урочища та інші об'єкти, на території яких виявлено вогнище захворювання на ВХС;

підозра на ВХС – виявлення клінічних ознак та/або патологоанатомічних змін характерних для ВХС;

переносник (інфекції) – будь-яка хребетна або безхребетна тварина, яка механічним або біологічним шляхом може передавати і розповсюджувати вірус ВХС;

свиня – будь-яка тварина родини Suidae, у тому числі дика свиня;

сероконверсія – вироблення захисних антитіл у відповідь на наявність будь-якого антигену (вакцини або вірусу);

стадо – група тварин, що утримується в господарстві як епізоотична одиниця. Якщо в господарстві утримується кілька стад, які мають такий самий стан здоров'я тварин, кожне з цих стад формує окрему одиницю;

тварина – будь-яка свійська тварина сприйнятливих до прямого ураження вірусом ВХС видів або будь-яка дика хребетна тварина, що може бути причетна до розповсюдження (перенесення) вірусу ВХС;

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про ветеринарну медицину», «Про мисливське господарство та полювання», «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною».

3. Везикулярна хвороба свиней (*Morbus vesicularis suum*) – висококонтагіозне захворювання свиней усіх вікових груп, що характеризується гострим перебігом, лихоманкою та ураженням шкіри з утворенням везикул на носовому дзеркалі, губах, языку, кінцівках, зокрема вінчику, міжкопитній щілині тощо.

До вірусу ВХС сприйнятливі домашні свині усіх порід і вікових груп, дики свині а також людина.

Переносниками вірусу ВХС можуть бути люди і дика перелітна та синантропна птиця.

Перехворілі тварини залишаються вірусоносіями.

Виділення вірусу ВХС в зовнішнє середовище починається в інкубаційний період і посилюється з розвитком клінічних ознак захворювання.

Збудник у великій кількості виділяється зі слиною, витіками з носу, екскрементами (особливо в перші дні захворювання), з рідиною з везикул, язв тощо. У повітрі вірус ВХС міститься в невеликій кількості, тому аерогенний шлях не відіграє великої ролі у розповсюджені інфекції. Трансплацентарного зараження не встановено.

Виділення вірусу припиняється через три дні після зникнення лихоманки, а при хронічному перебігу хвороби вірусоносійство зберігається до 95 діб після зараження.

Інкубаційний період в залежності від вірулентності вірусу ВХС, стану імунної системи тварин триває від 3 до 28 діб.

Протягом інкубаційного періоду вірус ВХС в значній кількості накопичується в шкірі, м'язах, лімфатичних вузлах хворої тварини та зберігається без суттєвого зниження інфекційної активності протягом двох тижнів після її забою. Протягом 12 днів після зараження тварин вірус ВХС виявляють в мазках з носа, порожнини рота та прямої кишki хворих свиней.

Джерелом збудника інфекції є хворі свині. У підтриманні епізоотологічного процесу особливу загрозу становлять безсимптомно перехворілі свині, що стають вірусоносіями.

Зараження відбувається при прямому контакті здорових свиней з хворими чи перехворілими тваринами, а також перорально при годівлі. Вірус ВХС може проникати в організм через мікротравми шкіри, у т.ч. при ушкодженні кінцівок. Факторами передачі вірусу ВХС можуть бути корм, вода, інфіковані продукти забою хворих свиней, відходи тваринного походження, а також приміщення, предмети догляду, транспортні засоби. Вважається, що перехворілі свині до чотирьох місяців залишаються вірусоносіями і становлять небезпеку для сприйнятливих тварин.

Велика рогата худоба та вівці клінічно не хворіють, але при kontaktі з хворими свинями реагують утворенням вірус нейтралізуючих антитіл до

вірусу ВХС. Епізоотична небезпека таких тварин не з'ясована, проте переміщення їх за межі неблагополучних пунктів до завершення карантину забороняється.

Хвороба протікає добрякісно, у вигляді окремих спалахів або обмежених епізоотій. Захворюваність у середньому становить 60%, а у господарствах з низькою санітарною культурою захворювання може вражати 100% сприйнятливих свиней, причому у 5–6% з них відмічають ускладнення на кінцівках, які проявляються відторгненням рогового башмака. Тривалість хвороби становить 7–10 діб, летальність – 10%.

За гострого перебігу захворюваність може досягати 100% всього наявного свинопоголів'я.

У свиней, що перехворіли на ВХС, утворюється стійкий імунітет тривалістю до двох років. Поросята через молозиво імунних свиноматок набувають пасивного імунітету на другому–третьому тижні життя.

Для специфічної імунопрофілактики застосовується інактивована вакцина, яка сприяє формуванню імунітету тривалістю до трьох місяців, у дорослих тварин – до дев'яти місяців.

У більшості тварин спостерігається лихоманка (температура тіла становить 40,5–41,5⁰ С), пригніченість, зниження апетиту. Приблизно в 10% хворих тварин везикули виявляються на слизовій оболонці ротової порожнини, губах, язиці. Водночас на шкірі у ділянці вінчика, міжратицевої щілини та на м'якушах ратиць з'являються везикули, які згодом лопаються, утворюючи болісні ерозії та виразки. Відзначають сильну кульгавість, утруднення при пересуванні, в окремих тварин – спадання рогового башмака. При легкій формі хвороби свині через один–три тижні повністю видужують. При тяжкій формі хвороби спостерігаються ознаки ураження центральної нервової системи (збудження, порушення координації рухів, паралічі). У свиноматок можуть спостерігатися аборти, везикулярне ураження шкіри молочних залоз.

За підгострого перебігу хвороби клінічні ознаки не виражені. Хворіють лише окремі тварини, у яких виявляються поодинокі везикули на вінчику, в'ялість, схуднення, інколи опухання суглобів, кульгання, проноси. Хворі свині, як правило, видужують. У разі ускладнення секундарною мікрофлорою можливі ентероколіти, пневмонії та значний падіж серед поросят-сисунів.

Патологоанатомічні зміни дуже подібні до тих, що спостерігаються при захворюванні свиней на ящур. Виявляється везикулярне ураження шкіри на кінцівках у ділянці вінчика, міжратицевої щілини, м'якушів ратиць, значно рідше – ураження слизової оболонки ротової порожнини. На місці везикул, що лопнули, відмічаються ерозії та виразки. У перехворілих тварин надовго залишаються сліди хвороби у вигляді шрамів. Під час гістологічного дослідження ушкоджених ділянок шкіри виявляють значні периваскулярні лімфоїдні та еозинофільні інфільтрати, крововиливи та дистрофічні зміни клітин сосочкового шару дерми (на відміну від ящуру, коли везикули утворюються в шипуватому шарі епідермісу шкіри).

Збудник ВХС – РНК-геномний вірус із родини Picornaviridae. Віріони сферичної форми діаметром 28–32 нм не мають антигенної спорідненості до жодного з відомих епітеліотропних вірусів свиней. Вірус у високих концентраціях виявляють в епітелії уражених ділянок шкіри, лімfovузлах та кістковому мозку. Експериментально досить легко інфікуються одноденні мишеннята, у яких через 24–30 год після введення інфікованого матеріалу спостерігаються чіткі ознаки ураження ЦНС (тремор, порушення координації рухів, параліч та загибель на сьому добу).

Вірус ВХС стійкий у зовнішньому середовищі: упродовж трьох місяців зберігається у фекаліях та сечі, вісім тижнів – у гною, не менш як 20 місяців – на контамінованих поверхнях за низьких температур. В інфікованих тушах при мінус 20°C залишається життєздатним протягом 11 місяців, у замороженій свинині – більше року, у м'ясних відходах забитих хворих свиней за температури не вище 0°C – упродовж 100 днів. Вірус ВХС не руйнується

під дією молочної кислоти в процесі дозрівання м'яса. У копчених ковбасах та окороках зберігається протягом відповідно 400 та 780 діб. Вірус ВХС стійкий до дії ефіру, хлороформу, 1% трипсину, 0,2% дезоксіхолату натрію, 4% карбонату натрію та 2% розчинів лимонної та оцтової кислот, а також до інактивації при низьких (2,0–5,0) та високих (10,0–12,5) значеннях pH. При нагріванні до 60⁰ С інактивується через 30 хв.

Організм сприйнятливих свиней у відповідь на зараження вірусом ВХС виробляє антитіла, які виявляються в серологічних реакціях – реакції зв'язування комплементу (далі – РЗК), реакції дифузної преципітації (далі – РДП), реакції нейтралізації (далі – РН) та реакції імунофлуоресценції.

Існує антигенна спорідненість між вірусом ВХС та вірусом Коксакі В5, однак імунологічний зв'язок відсутній.

II. Заходи профілактики ВХС

1. З метою запобігання занесенню вірусу ВХС на територію України Головним державним ветеринарним інспектором України вводяться обмеження щодо ввезення товарів, які можуть становити ризик поширення цієї хвороби з неблагополучних країн, зон.

2. У пунктах пропуску на державному кордоні піддають пасажирів, що прибули з неблагополучних щодо ВХС країн, їхній багаж, у тому числі ручну поклажу, з метою виявлення харчових продуктів. При виявленні харчових продуктів зі свинини, їх вилучають та знищують.

3. Усі господарства, незалежно від форми власності, зобов'язані дотримуватись вимог закритого режиму роботи, а саме належних умов утримання та годівлі свиней.

4. Усі суб'єкти господарювання, діяльність яких пов'язана з утриманням і обігом свиней, повинні забезпечувати дотримання:

1) охоронно-обмежувальних заходів при перевезеннях (переміщеннях) свиней, продукції з них, а також контролю за формуванням ферм, стад тощо;

2) обов'язкового профілактичного карантинування свиней, які надходять в господарство протягом 30 діб, комплектування свиноферм здоровими тваринами із господарств, вільних від ВХС, із господарств, у яких була зареєстрована ВХС, але які оздоровлені шляхом повної заміни хворих свиней здоровими, та проведення комплексу заключних ветеринарно-санітарних заходів – не раніше ніж через шість місяців після зняття карантину щодо ВХС;

3) контролю за станом здоров'я свиней на усіх етапах їх утримання;

4) регулярного очищення і дезінфекції тваринницьких приміщень, інвентарю, територій;

5) забезпечення обслуговуючого персоналу спецодягом, взуттям і предметами особистої гігієни;

6) закритого режиму роботи;

7) нагляду за популяцією диких свиней зі своєчасним виявленням трупів, паталогоанатомічним розтином та обов'язковим вірусологічним дослідженням з метою виключення інфекційних хвороб, у тому числі ВХС;

8) обов'язкового лабораторного дослідження на наявність антитіл до вірусу ВХС диких свиней, виловлених для зоопарків та інших підприємств;

9) профілактичної вакцинації свиней відповідно до плану протиепізоотичних заходів, погодженого головним державним ветеринарним інспектором території, на якій здійснює свою діяльність суб'єкт господарювання.

5. Забороняється:

завозити свиней, продукти їх забою, корми, обладнання, інвентар, підстилку тощо в господарства з неблагополучних пунктів, зон захисту та зон нагляду навколо них;

використовувати для годівлі свиней харчові та боенські відходи;

відвідувати свиноферми стороннім особам, а також в'їзд на їхню територію всіх видів транспорту, не пов'язаних із їхнім обслуговуванням;

утримувати свиней на відкритих вигульних майданчиках у господарствах прикордонних районів, що межують з неблагополучними територіями, та знаходяться на шляху міграції дикої перелітної птиці в період масового переліту птахів.

III. Заходи при підозрі виникнення випадку захворювання ВХС

1. При виникненні підозри у захворюванні свиней на ВХС власник (утримувач) та/або спеціалісти ветеринарної медицини, які обслуговують господарство, зобов'язані негайно повідомити про це головного державного ветеринарного інспектора території, на якій розташоване господарство, і до прибууття спеціалістів компетентного органу у господарство вжити заходів щодо недопущення розповсюдження збудника хвороби.

2. Головний державний ветеринарний інспектор території, на якій виникла підозра щодо ВХС, після одержання повідомлення про підозру виникнення випадку захворювання ВХС зобов'язаний встановити офіційний нагляд за таким господарством та негайно видати розпорядження про встановлення карантинних обмежень, яке повинне містити вимоги щодо:

проведення обліку свиней усіх категорій у господарстві, що перебувають під підозрою, та складання списків з кількістю уже померлих свиней та тих, які могли заразитись у кожній із категорій. Інформація про результати обліку має постійно оновлюватись і надаватися уповноваженій особі компетентного органу за першим його запитом;

ізоляції хворих і підозрюваних у захворюванні свиней у тому самому приміщенні, в якому вони перебували;

заборони переміщення будь-яких тварин із господарства в господарство;

припинення забою і реалізації тварин усіх видів (у тому числі птиці) і продуктів їхнього забою (м'ясо, сало, шкіра, шерсть, пір'я тощо);

недопущення вивезення м'яса, туш свиней або кормів для тварин, обладнання, відходів, гною, добрив, інших матеріалів, які можуть бути контаміновані вірусом ВХС, за межі господарства;

заборони відвідування господарства сторонніми особами, а також руху транспортних засобів у господарство (ферму) та з нього;

проведення дезінфекції на вході/виході з господарства та усіх приміщень, в яких утримуються свині;

заборони будь-яких щеплень в господарстві, населеному пункті, де виникла підозра у виникненні випадку захворювання ВХС.

3. Головний державний ветеринарний інспектор території, на якій виникла підозра щодо випадку захворювання ВХС, при одержанні повідомлення про підозру повинен:

негайно повідомити головного державного ветеринарного інспектора області який повідомляє Головного державного ветеринарного інспектора

України та уповноважених осіб компетентного органу в сусідніх районах, голову районної державної адміністрації про виникнення підозри;

негайно прибути на місце та/або направити ветеринарного спеціаліста для з'ясування обставин, проведення епізоотологічного розслідування з метою уточнення діагнозу та обов'язковим відбором проб, необхідних для проведення лабораторних досліджень, підтвердження та/або виключення діагнозу та диференціації ВХС від ящуру;

встановити джерело та шляхи можливого занесення збудника ВХС, визначити межі можливого епізоотичного вогнища та вжити інших заходів для недопущення поширення хвороби.

4. Головний державний ветеринарний інспектор області після одержання повідомлення про підозру виникнення випадку захворювання ВХС зобов'язаний негайно доповісти про це Головному державному ветеринарному інспектору України і у разі потреби відрядити в місце спалаху хвороби спеціалістів ветеринарної медицини, у тому числі спеціалістів уповноваженої державної лабораторії ветеринарної медицини, для уточнення діагнозу, ретельного епізоотологічного обстеження, клінічного огляду тварин, відбору патологічного матеріалу для лабораторних досліджень, виявлення ймовірних джерел і шляхів занесення збудника хвороби, визначення меж передбачуваного епізоотичного вогнища, організації проведення комплексу заходів щодо попередження поширення і ліквідації захворювання.

5. Власник (утримувач) тварин до приуття представників компетентного органу зобов'язаний у господарстві вжити заходів, направлених на недопущення розповсюдження захворювання, а саме:

1) ізолювати хворих та підозрілих на захворювання свиней у тому самому приміщенні, в якому вони перебували, закріпити за ними окремий

обслуговувальний персонал, виключивши їх контакт із особами, які обслуговують інших тварин;

2) при в'їзді/виїзді з ферми виставити карантинні пости та застережні знаки «Вхід заборонено», «В'їзд заборонено», «Об'їзд» тощо;

3) зупинити вивезення свиней, їх туш, м'яса, продукції з них, сперми, яйцеклітин та/або ембріонів, кормів, інвентарю, матеріалів або відходів, які можуть бути фактором передачі або розповсюдження вірусу ВХС, за межі господарства;

4) припинити забій і реалізацію свиней і продуктів їхнього забою;

5) не допускати відвідування господарства сторонніми особами, а також рух транспортних засобів у господарство та з нього, не пов'язаних із обслуговуванням тварин;

6) забезпечити проведення дезінфекції на вході/виході з приміщення, ферми, або місць, де утримуються сприйнятливі до ВХС тварини;

7) щоденно надавати відомості про облік всіх категорій свиней представнику компетентного органу;

8) заборонити будь-які щеплення в приміщенні, на фермі, де виникла підозра на ВХС.

6. Комpetентний орган, після отримання повідомлення про підозру у виникненні віпадку захворювання ВХС зобов'язаний забезпечити організацію таких заходів:

- 1) провести облік всіх категорій свиней у господарстві, визначити кількість загиблих тварин та тварин, щодо яких існує підозра у захворюванні ВХС або зараження за кожною категорією;
- 2) постійно оновлювати дані обліку, визначеного в підпункті 1 цього пункту, з метою врахування тварин, що народилися або загинули впродовж періоду існування підозри;
- 3) провести облік всіх запасів м'яса, м'ясних продуктів, туш, шкур, сперми, ембріонів, яйцеклітин, іншого біоматеріалу, гною, кормів для тварин, підстилки;
- 4) не допускати ввезення свиней та продукції з них, визначеної у підпункті 3 пункту 5 цього розділу, на територію господарства або їх вивезення з території господарства, крім випадків, коли господарства складаються з окремих виробничих одиниць, не пов'язаних між собою транспортом та персоналом;
- 5) провести відбір проб, необхідних для здійснення лабораторних досліджень;
- 6) визначити межі зони захисту навколо господарства, в межах якої повинні застосовуватись заходи, визначені у пункті 6 цього розділу.

7. Якщо результати епізоотологічного розслідування вказують на те, що вірус ВХС міг бути занесений на територію господарств інших регіонів протягом 10 діб до виникнення підозри випадку захворювання ВХС, вони мають бути негайно поінформовані про це та повинні вжити заходів,

визначених у цьому розділі, доти, доки не буде підтверджено чи виключено діагноз на ВХС.

8. Після отримання інформації про підозру щодо випадку захворювання ВХС у дикій фауні компетентним органом вживаються заходи для проведення епізоотологічного розслідування та відбору проб біологічного матеріалу для лабораторного дослідження від усіх упольованих або загиблих диких свиней на території мисливських угідь, в яких виникла підозра.

9. Заходи, визначені в цьому розділі, повинні бути поширені на інші господарства, які мали контакти з неблагополучними пунктами, що могло спричинити занесення вірусу ВХС на їхню територію, поки не буде виключено підозру у виникненні випадку захворювання ВХС.

IV. Діагностика ВХС

1. Діагноз на ВХС ставлять спеціалісти ветеринарної медицини на підставі клінічних ознак хвороби з урахуванням епізоотологічних, патолого-анатомічних даних та результатів лабораторних досліджень.

2. Діагноз на ВХС вважається встановленим при:

отриманні позитивних результатів лабораторних досліджень біологічного та/або патологічного матеріалу, зразків проб довкілля (екскременти, підлога, підстилка, ґрунт тощо) з використанням полімеразно-ланцюгової реакції (далі – ПЛР) в уповноважених лабораторіях ветеринарної медицини;

виділенні вірусу ВХС;

виявленні антитіл до вірусу ВХС серологічними методами (ELISA) від невакцинованих свиней без характерних клінічних ознак захворювання, але з характерними патологоанатомічними змінами;

виявленні серологічними методами антитіл до вірусу ВХС у свиней з характерними для ВХС клінічними ознаками, які мають прямий зв'язок із підтвердженням спалахом захворювання (неблагополучним пунктом).

Для встановлення діагнозу в стадах, в яких серологічними методами виявлено антитіла до ВХС, компетентний орган перед тим як підтвердити присутність збудника ВХС проводить повторний відбір зразків біологічного матеріалу з інтервалом в 28 календарних днів між відборами проб (між першим та повторним). Якщо подальше розслідування не дає підтвердження наявності збудника ВХС методом ПЛР, а свині залишаються серопозитивними, компетентний орган забезпечує забій свиней під наглядом у визначеній бойні, підпорядкованій певній адміністративній території. Забій проводиться окремо від забою здорових тварин, продукти забою від таких свиней повинні бути реалізовані на переробку, що гарантує знищення вірусу ВХС.

Молекулярна характеристика геному вірусу ВХС проводиться в Державному науково-дослідному інституті з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (далі – ДНДІЛДВСЕ).

3. Для лабораторних досліджень відбираються проби епітелію та везикулярної рідини з неушкоджених та/або щойно розірваних везикул від свиней, в яких проявляються типові клінічні ознаки ВХС, або від трупів свиней, що загинули або вимушено забиті (1 г і більше), та/або проби крові для серологічних досліджень. Усі свині, від яких відбираються проби, повинні бути ідентифіковані.

До відібраних зразків додається супровідний лист, у якому зазначається: місце розташування господарства, прізвище, ім'я, по батькові власника (утримувача) тварин;

вид тварин, їх кількість і час знаходження в господарстві (від народження або з моменту завезення);

дата виявлення перших ознак захворювання;

підозрювана хвороба, клінічні ознаки та патолого-анatomічні зміни; кількість тварин загиблих та з ознаками захворювання; лікувальні заходи і вакцинація, проведені протягом останніх 10 діб; перелік та опис зразків, що направляються для дослідження; дата та час відправки патологічного/ біологічного матеріалу.

4. Для серологічних або вірусологічних досліджень відбирають проби крові від свиней, яких підозрюють у захворюванні, і тих, що мали контакт із підозрюваними тваринами.

Серологічний моніторинг здійснюється з метою контролю за господарствами (у тому числі бійнями), по відношенню до яких немає доказів підтвердження або виключення присутності ВХС:

розташованими в межах зони захисту і зони нагляду; які знаходяться за межами зони захисту та нагляду і тими, у яких, за результатами епізоотологічного розслідування, встановлено, що вірус ВХС міг бути занесений на територію цих господарств у результаті переміщення осіб, тварин або транспортних заходів чи інших матеріалів, що можуть бути факторами передачі збудника ВХС;

оздоровленими від ВХС, після відновлення в них поголів'я свиней.

Зразки крові для таких серологічних досліджень мають бути відібрани від свиней, які утримуються в окремих приміщеннях, випадковим методом і в такий спосіб, аби виявити 5% поширеності сероконверсії при 95% достовірності.

Серологічну діагностику вважають позитивною при не менш як дворазовому збільшенні титру специфічних антитіл у другій парній сироватці крові.

5. Відібраний патологічний/біологічний матеріал поміщають у поліпропіленові флякони з гвинтовими кришками. Флякони обгортають абсорбуючим матеріалом у кількості, яка може ввібрати в себе весь вміст

пробірок у разі витікання рідини, та поміщають у контейнери, що не б'ються. Контейнери поміщають у поліетиленовий пакет, вкладають у термос, який герметично закривають і опечатують. Зовнішня поверхня контейнерів зі зразками, які містять підозрюваний матеріал, мають бути дезінфіковані перед перевезенням до лабораторії дезінфікуючими розчинами (обгорнуті марлею, зволоженою дезінфікуючим засобом).

6. При транспортуванні відібраних зразків патологічного/біологічного матеріалу необхідно дотримуватись температури не вище ніж $+4^{\circ}\text{C}$, якщо час перевезення до лабораторії становить менше 48 годин. В іншому випадку зразки повинні перевозитись при температурі -20°C .

7. Диференціальна діагностика передбачає виключення ящуру, везикулярної екзантеми та везикулярного стоматиту свиней. При ящурі, на відміну від ВХС, крім свиней захворюють й інші види тварин. При ВХС у свиней уражуються кінцівки і п'ятачок, а слизова оболонка ротової порожнини – лише як виняток.

Проведення біопроби на морських свинках, які не сприйнятливі до вірусу ВХС, а також результати РЗК зі специфічними антигенами та ящурними антисироватками дають змогу надійно диференціювати ці хвороби.

На везикулярний стоматит хворіють не тільки свині, а й велика рогата худоба, коні.

Везикулярна екзантема має більш зложісний перебіг, ніж ВХС, а поширюється значно повільніше. Ізоляція вірусу антигену везикулярної екзантеми та його ідентифікація за РЗК, РН і РДП дають можливість надійно диференціювати ці дві дуже подібні хвороби.

До отримання лабораторного підтвердження в господарстві проводяться заходи, які застосовуються при виникненні підозри захворювання на ВХС.

8. Забороняється відкривати контейнер із зразками від підозрюваних на захворювання свиней з моменту залишення інфекційної місцевості і аж до моменту їх доставки до лабораторії.

9. Зразки для лабораторних досліджень відправляють нарочним у ДНДІЛДВСЕ або іншу уповноважену акредитовану державну лабораторію ветеринарної медицини з дотриманням вимог відбору проб патологічного матеріалу.

V. Відбір зразків при підозрі у виникненні випадку захворювання ВХС

При виникненні підозри на виникненні випадку захворювання ВХС у будь-якому господарстві у зв'язку з виявленням клінічних проявів захворювання мають бути відіbrane зразки від свиней, що мають ці прояви, з метою підтвердження або виключення присутності захворювання і диференційної діагностики у першу чергу з вірусом ящура.

Зразки для лабораторних досліджень беруться з епітелію та везикулярної рідини з неушкоджених та щойно розірваних везикул від свиней, в яких проявляються клінічні ознаки хвороби та може бути виявлено наявність ВХС, його антитіл чи антигену. Рекомендовано відбір проб від п'яти–шести свиней.

У випадку, коли зразки епітелію та везикулярної рідини відібрано в недостатній кількості, повинні бути відіbrane зразки крові від свиней, які підозрюються на захворювання для серологічних досліджень.

Зразки повинні бути відіbrane і перевезені відповідно до процедур:
у випадках відбору зразків епітелію і везикулярної рідини:
якщо це можливо, має бути відібрано 1 г епітелію з неушкоджених або щойно розірваних везикул;

якщо перевезення до державної лабораторії здійснюється в надзвичайному режимі (до трьох годин), відібрані зразки мають бути перевезені сухими і при дотриманні температурного режиму. Якщо передбачуваний час транспортування може перевищувати три години, зразки мають бути поміщені в розчин для транспортування, що повинен складатись з рівних частин гліцеролу і фосфатно-буферного чи іншого буферного розчину, так щоб pH утримувався на оптимальному для виживання вірусу ВХС рівні (7,2–7,6). З метою забезпечення додаткової антимікробної активності транспортний розчин має вміщувати антибіотики.

Якщо може бути відібрана везикулярна рідина з неушкоджених везикул, то вона має зберігатися в нерозбавленому стані в окремому контейнері;

у випадку відбору зразків крові з метою виявлення антитіл до вірусу ВХС при проведенні серологічних або вірусологічних досліджень.

Зовнішня поверхня контейнерів зі зразками, які містять підозрюваний матеріал, має бути дезінфікована перед перевезенням до лабораторії відповідними дезінфікуючими розчинами.

VI. Повідомлення про хворобу

Протягом 24 годин з часу підтвердження кожного випадку виникнення хвороби серед домашніх свиней та/або диких свиней у разі виявлення хвороби на бойні або при транспортуванні головний державний ветеринарний інспектор території, на якій виникла підозра на ВХС, надає до Головного управління Держпродспоживслужби в області, містах Києві та Севастополі таку інформацію:

дата та час відправки патологічного матеріалу в уповноважену на здійснення таких досліджень лабораторію ветеринарної медицини;

область, район, господарство, лісомисливське господарство, населений пункт, на території яких відібрано матеріал;

географічне положення місця, де було підтверджено спалах ВХС;

дата виявлення підозри на ВХС;

дата встановлення діагнозу, копія експертного висновку;

методи проведення дослідження для підтвердження хвороби;

категорія хворих тварин – дики або домашні свині у господарстві, на бойні або у транспортному засобі;

кількість спалахів хвороби, кількість свиней з підозрою на хворобу в місці спалаху, на бойні або в транспортному засобі;

кількість загиблих свиней кожної категорії в господарстві, на бойні або у транспортному засобі;

епізоотологічний зв'язок між спалахом або випадком захворювання ВХС та кожним контактним господарством або причини, які викликали підозру на ВХС у кожному господарстві з підозрою на ВХС.

VII. Заходи з ліквідації ВХС

1. Загальні заходи

1. Після одержання офіційної інформації про встановлення діагнозу на ВХС місцева Державна надзвичайна протиепізоотична комісія (далі – ДНПК) приймає рішення про оголошення спалаху ВХС у господарстві, мисливському господарстві, населеному пункті і встановлення в них карантину, про що інформує власників (утримувачів) хворих тварин.

Крім того, ДНПК приймає рішення про забій усіх свиней в неблагополучному пункті та їх знищення, а в господарствах та м'ясопереробних підприємствах, з якими за 10 діб до появи хвороби підтримувались міжгосподарські зв'язки, вводить обмеження, встановлює межі спалаху (неблагополучного пункту), зони захисту та нагляду та організовує проведення в них таких протиепізоотичних заходів:

охоронно-карантинні – забезпечення локалізації вогнища інфекції, виконання карантинних заходів з недопущення розповсюдження захворювання;

епізоотологічні – обстеження епізоотичних вогнищ та інфікованих об'єктів, аналіз епізоотичної ситуації, розробка і контроль здійснення заходів із ліквідації хвороби;

діагностичні – відбір патологічного матеріалу та його доставка в ДНДІЛДВСЕ та/або інші уповноважені лабораторії ветеринарної медицини;

матеріально-технічні – забезпечення дезінфекційною технікою, засобами для ліквідації інфекції (технікою, обладнанням тощо), засобами індивідуального захисту осіб, що працюють у спалаху хвороби.

2. На засіданні ДНПК, для недопущення поширення та з метою ліквідації хвороби:

1) затверджується план заходів із недопущення поширення та ліквідації захворювання, затверджується схема інформування усіх членів ДНПК про стан його виконання для забезпечення оперативного зв'язку і координації всіх запланованих дій;

2) організовується облік усього поголів'я свиней в зонах захисту та нагляду;

3) організовується виділення необхідної техніки, дезінфекційних машин, транспортних засобів, бульдозерів, скреперів та інших технічних засобів;

4) створюються спеціальні загони (групи), до складу яких входять представники органів, визначених ДНПК, які виконують затверджені ДНПК заходи, у тому числі забій і знищенння свиней.

3. ДНПК розміщує у засобах масової інформації повідомлення про межі спалаху (неблагополучного пункту) ВХС, зони захисту та нагляду, застосовані ветеринарно-санітарні заходи та заходи профілактики.

4. В умовах карантину забороняється:

увезення на територію спалаху (неблагополучного пункту) та вивезення за його межі свиней, за винятком вивезення тварин на м'ясокомбінат, а також продуктів і сировини з них крім тих, що вивозяться на переробку згідно з рішенням ДНПК, інвентарю, матеріалів, які можуть містити фактори передачі ВХС (крім транспортування для знищення);

забій та перегрупування свиней у господарстві без погодження компетентного органу або уповноваженого ним спеціаліста ветеринарної медицини;

в'їзд/виїзд всіх видів транспорту із території, на якій встановлено карантин;

вхід у тваринницькі приміщення особам, які не пов'язані з обслуговуванням тварин;

вихід обслуговуючого персоналу із території неблагополучного пункту в робочому одязі та взутті;

у межах території, на якій встановлено карантин, та загрозливої зони проведення виставок, ярмарків, екскурсій, а також торгівля свиними та сирими продуктами їхнього забою.

5. Транспортування свиней до місця забою здійснюють автомобільним транспортом з кузовами, що не пропускають рідини, по встановленому

маршруту в супроводі спеціаліста ветеринарної медицини. Забороняються зупинки в населених пунктах та дорізування свиней в дорозі.

На кожну партію свиней або ж продуктів їхнього забою, що перевозяться, видається окреме ветеринарне свідоцтво з указанням причин забою живих свиней, обмежень використання м'яса, маршруту переміщення.

Автомобілі при виїзді із господарства, а також із території м'ясокомбінату старанно очищають від гною та забруднення, дезинфікують 2% розчином формальдегіду або 3% розчином їдкого натру, четвертинними амонієвими сполуками. Спецодяг та взуття обслуговуючого персоналу при перевезенні персоналу – знезаражують.

6. Невідкладний забій хворих і підозрілих у захворюванні на ВХС свиней проводять у забійних цехах м'ясокомбінатів або на спеціально обладнаних забійних пунктах із дотриманням ветеринарно-санітарних вимог, що забезпечують попередження поширення збудника.

Якщо Головний державний ветеринарний інспектор території, на якій розташований неблагополучний пункт, має підстави підозрювати, що свині у будь-якому господарстві могли бути зараженими в результаті переміщення будь-яких осіб, тварин або транспортних засобів чи у будь-який інший спосіб, свині у господарствах мають залишатися під забороною переміщення поки господарство не пройде клінічну перевірку свиней з отриманням негативного результату та серологічне дослідження зразків від свиней без виявлення антитіл до вірусу ВХС. Перевірки проводяться не раніше 28 днів після можливого зараження приміщень в результаті переміщення осіб, тварин або транспортних засобів чи у будь-який інший спосіб.

2. Заходи в неблагополучному пункті

1. В особистому селянському господарстві:

1) здійснюється забій всіх сприйнятливих до ВХС тварин під офіційним наглядом, сировину та продукти забою від них, інші контаміновані матеріали, речовини та відходи знищують. Дерев'яний та малоцінний інвентар спалюють у визначеному рішенням ДНПК місці.

Якщо в особистому селянському господарстві утримується значна кількість свиней, що не дає змоги оперативно провести їх умертвіння та знищення, або спалахом (неблагополучним пунктом) визначено весь населений пункт або його частину, встановлюють карантинний пост/пости, при в'їзді/виїзді до спалаху (неблагополучного пункту), який має функціонувати цілодобово, до проведення заключної дезінфекції. Також встановлюють попереджувальні знаки з написом «Карантин» та знаки, які вказують на об'їзд карантинної зони.

За відсутності можливості знищити трупи свиней на спеціальних підприємствах, їх закопують у визначеному рішенням ДНПК місці на глибину не менше двох метрів. Гній пересипають сухим хлорним вапном, яке містить не менше 25% активного хлору, з розрахунку 0,5 кг/м², зволожують водою або знезаражують іншим еквівалентним методом/засобом та переміщають у траншеї. Протягом року на місці захоронення забороняється проведення земельних робіт;

2) проводять дератизацію, трупи гризунів спалюють.

Транспорт, задіяний у виконанні заходів, у місцях знищення трупів тварин та інших відходів та на виїзді зі спалаху (неблагополучного пункту) дезінфікують.

Уесь спецодяг та спецвзуття персоналу, задіяного в проведенні заходів, дезінфікують, одноразовий спецодяг спалюють;

3) власникам тварин, у дворі яких виникло захворювання свиней на ВХС, до ліквідації хвороби та зняття карантину забороняється контакт зі сприйнятливими до ВХС тваринами в інших господарствах.

2. У свиногосподарстві:

1) встановлюють карантинний пост/пости зі шлагбаумами, дезбар'єрами при в'їзді/виїзді до неблагополучного пункту, які мають функціонувати до проведення заключної дезінфекції, із забезпеченням цілодобового чергування, забезпеченням людей спецодягом і спецвзуттям;

2) перекривають всі виїзди і в'їзди до спалаху (неблагополучного пункту) по польових дорогах з метою недопущення руху транспорту, залишивши одну дорогу, на якій встановлено карантинний пост та спеціальні засоби для дезінфекції автотранспорту;

3) при в'їздах та виїздах з території неблагополучного щодо ВХС пункту встановлюють попереджувальні знаки з написом «Карантин» та знаки, які вказують на об'їзд карантинної зони;

4) забезпечують знезараження транспорту, що виїжджає з неблагополучного пункту, та взуття людей;

5) організовують роботу санітарних пропускників із переодяганням та перевезуванням обслуговуючого персоналу, створюють умови для обов'язкової щоденної санітарно-гігієнічної обробки осіб, задіяних у виконанні заходів, та тих, які відвідали спалах (неблагополучний пункт), їхній спецодяг та спецвзуття підлягає щоденній обробці в параформаліновій камері;

- 6) при вході в тваринницькі приміщення встановлюють резервуари з дезрозчином;
- 7) забезпечують необхідні побутові умови для осіб, задіяних у чергуванні на карантинних постах, у тому числі харчування;
- 8) затверджують робочі інструкції для осіб, задіяних у виконанні заходів;
- 9) виділяють необхідну техніку, дезінфекційні машини, засоби, автотранспорт, бульдозери, скрепери та інші технічні та дезінфекційні засоби для виконання плану заходів з ліквідації ВХС;
- 10) все свинопоголів'я неблагополучних ферм підлягає забою в найкоротший строк під офіційним наглядом методами, що унеможливлюють розповсюдження вірусу ВХС;
- 11) м'ясо свиней, забитих між можливим занесенням хвороби в господарство та встановленням діагнозу, повинно бути відстежено та знищено під офіційним наглядом;
- 12) сперма, яйцеклітини та ембріони свиней, зібрани в господарстві між ймовірним занесенням хвороби в господарство та встановленням діагнозу, повинні бути відстежені та знищенні під офіційним наглядом для недопущення розповсюдження вірусу ВХС;
- 13) усі речовини та відходи, які можуть бути контаміновані вірусом ВХС, зокрема корми, повинні бути оброблені методом, що гарантує знищенння

вірусу ВХС, усі матеріали одноразового використання, зокрема такі, що використовуються при забої свиней, повинні бути знищені;

14) приміщення, в яких знаходились хворі та підозрілі на захворювання свині, а також цехи м'ясокомбінатів і забійних пунктів, транспортні засоби, задіяні у переміщенні свиней, продуктів їх забою, обладнання, підстилки, гній тощо піддають механічному очищенню та дезінфікують;

15) увесь спецодяг та спецвзуття спеціалістів, задіяних у проведенні заходів, дезінфікують. Одноразовий спецодяг спалюють. Транспорт при виїзді із господарства, а також із території м'ясокомбінату старанно очищають від гною та забруднення, дезинфікують 2% розчином формальдегіду або 3% розчином їдкого натру, четвертинними амонієвими сполуками;

16) проводять дератизацію, трупи гризунів спалюють;

17) проводять знищення бродячих котів і собак гуманними методами;

18) проводять епізоотологічне розслідування.

3. У мисливському господарстві:

1) при встановленні діагнозу в дикій фауні створюється група експертів у складі представника компетентного органу, мисливців та біологів. Група експертів повинна сприяти компетентному органу у:

вивчені епізоотичної ситуації та визначені меж інфікованої зони;

розробці і реалізації заходів в інфікованій зоні, у тому числі тимчасовому припиненні полювання та недопущенні годівлі диких свиней;

складанні плану викорінення ВХС для розгляду і затвердження його на засіданні ДНПК;

проведенні аудитів для перевірки ефективності заходів, затверджених ДНПК з викорінення ВХС в інфікованій зоні;

2) в інфікованій зоні негайно встановлюється офіційний нагляд за свинарськими господарствами, в яких:

здійснюється офіційний облік всіх категорій свиней у всіх господарствах, який поновлюється власником (утримувачем) щотижнево. Інформація про результати обліку повинна надаватись на запит компетентного органу і може перевірятись під час кожного інспектування господарства;

свині утримуються в приміщеннях, в яких вони можуть бути ізольовані від диких свиней. Дикі свині не повинні мати доступ до жодного матеріалу, який в подальшому може контактувати з домашніми свинями;

забороняється ввезення/вивезення свиней з господарств без погодження головного державного ветеринарного інспектора території, на якій вони знаходяться;

проводиться дезінфекція на вході/виході з приміщень, призначених для розміщення свиней та самого господарства;

проводиться дослідження усіх мертвих або хворих свиней з ознаками, характерними для ВХС, на наявність збудника хвороби або антитіл до нього у невакцинованих свиней;

забороняється ввезення в свинарські господарства будь-яких частин диких свиней, добутих або виявлених мертвими, а також матеріал або обладнання, які могли бути піддані контамінації вірусом КЧС;

не допускається вивезення сперми, ембріонів, яйцеклітин та інших біоматеріалів з інфікованої зони;

3) усі дикі свині, добути або виявлені мертвими в неблагополучному пункті, були оглянуті уповноваженим ветеринаром та досліджені на наявність віrusу ВХС або антитіл до нього. Туші усіх тварин із позитивними результатами лабораторних досліджень повинні бути знищені. Якщо таке

тестування дає негативні результати у відношенні ВХС, туші можуть бути використані лише після обробки методами, що гарантують знищення вірусу ВХС під офіційним наглядом.

Забезпечується проведення досліджень ізоляту вірусу ВХС з метою ідентифікації вірусу ВХС;

4) протягом 90 діб після підтвердження первинного випадку захворювання ВХС у дикій фауні ДНПК затверджує план заходів зі знищенння хвороби на території інфікованої зони та в господарствах, розташованих у цій зоні.

План заходів зі знищенння хвороби повинен містити інформацію про:
результати епізоотологічного розслідування та заходів контролю, викладених у пунктах 2–3 цього розділу, та географічне розповсюдження хвороби;
межі інфікованої зони, при визначенні якої компетентний орган повинен враховувати:

результати епізоотологічного розслідування та географічного розповсюдження хвороби;
популяцію диких свиней в інфікованій зоні;
наявність природніх та/або штучних бар'єрів для міграції диких свиней;
організацію співробітництва між біологами, мисливцями, мисливськими організаціями, службами із захисту дикої природи та ветеринарними службами;

компанії по інформуванню мисливців про заходи з викорінення хвороби в межах інфікованої зони;

умови визначення масштабу інфекції серед диких свиней шляхом лабораторних досліджень диких свиней, добутих або виявлених мертвими;

заходи, направлені на обмеження хвороби в умовах міграції диких свиней, ці заходи можуть включати заборону полювання в інфікованій зоні;

заходи, направлені на скорочення популяції диких свиней;

вимоги до мисливців;

методи знищення диких свиней, виявлених мертвими або добутих на полюванні;

епізоотологічне обстеження кожної дикої свині, добутої на полюванні або виявленої мертвую;

програми нагляду та заходи профілактики, що застосовуються до господарств, розташованих у визначеній інфікованій зоні, і в разі необхідності в прилеглих територіях. Ці заходи повинні включати заборону на переміщення свиней, сперми, ембріонів або яйцеклітин від них в інфікованій зоні;

заходи моніторингу хвороби, які повинні бути введені через щонайменше 12 місяців після останнього підтверженого випадку захворювання ВХС у диких свиней у визначеній інфікованій зоні, ці заходи повинні діяти протягом щонайменше наступних 12 місяців.

5) епізоотологічне обстеження повинно містити інформацію про:

географічну область, в якій тварина була добута або виявлена;

дату, коли тварина була добута або виявлена;

особу, що добула або виявила тварину;

стан туші;

результати лабораторного дослідження;

6) за результатами епізоотологічного обстеження складається звіт про епізоотичну ситуацію на території мисливських угідь неблагополучного пункту та про стан реалізації плану заходів із ліквідації ВХС;

7) транспорт, задіяний у виконанні заходів, дезінфікують у місцях доставки трупів тварин, інших відходів та перед виїздом з мисливського господарства.

Дезінфікують увесь спецодяг та спецвзуття спеціалістів, задіяних у проведенні заходів, одноразовий спецодяг спалюють.

4. На бойні або в транспортному засобі:

1) компетентний орган повинен гарантувати таке:

усі сприйнятливі тварини на бойні або в транспортних засобах повинні бути негайно забиті;

туші, субпродукти та відходи тваринництва, отримані від тварин, які можуть бути інфікованими або контамінованими, переробляються під офіційним наглядом;

очистка та дезінфекція приміщень та обладнання, у тому числі транспортні засоби, здійснюється під наглядом офіційного лікаря ветеринарної медицини;

епізоотичне розслідування проводиться згідно з розділом VIII;

ізолят вірусу ВХС досліджують для ідентифікації генотипу вірусу;

2) заходи, вказані в пункті 7 цього розділу, застосовуються в господарстві, звідки надійшли свині та/або туші, та в інших контактних господарствах. Якщо не виявлено інше в ході епізоотологічного розслідування, заходи, викладені в пунктах 1–2 цього розділу, повинні застосовуватись в господарстві, звідки походять інфіковані свині та туші;

3) завіз свиней для забою або транспортування проводиться не раніше ніж через 24 години після завершення операцій з очистки та дезінфекції.

5. На інфікованому об'єкті:

1) при підтвердженні ВХС усіх свиней умертвляють, а туші та потенційно контаміновану продукцію знищують;

2) туші та субпродукти з відсутнім ризиком інфікування або контамінації переробляються під наглядом офіційного лікаря;

3) приміщення, обладнання і транспортні засоби підлягають очистці, дезінфекції та дезінсекції;

4) у місцях виявлення інфікованих вірусом ВХС продуктів свинарства, трупів або решток свиней (сміттєзвалища, пасовища, лісосмуги тощо) проводять знезараження;

5) епізоотичне розслідування проводиться відповідно до вимог розділу VIII;

6) заходи, встановлені у пунктах 1–2 цього розділу, застосовуються в господарстві, з якого надійшли інфіковані свині та/або туші, та в контактних господарствах, у разі їх встановлення.

6. У господарствах, що складаються з різних виробничих одиниць, з метою надання можливості завершити відгодівлю свиней компетентний орган може погодити утримання на окремих виробничих одиницях здорових свиней за умови, що офіційний ветеринар підтвердив, що структура, розмір та відстані між цими виробничими одиницями дають можливість ізольованого утримання здорових свиней.

При цьому головний державний ветеринарний інспектор території, на якій виявлено неблагополучний пункт, повинен затвердити правила утримання свиней у неблагополучному пункті.

Головні державні ветеринарні інспектори областей повинні повідомляти Головного державного ветеринарного інспектора України про таке рішення.

7. У контактних господарствах заходи, визначені в пунктах 1–2 цього розділу, повинні застосовуватись доти, доки підозра на ВХС не буде офіційно виключена або підтверджена.

При забої свиней необхідно відбирати зразки патологічного матеріалу для виключення або підтвердження наявності вірусу ВХС.

8. Очистка неблагополучних свиногосподарств та/або окремих приміщень здійснюється з метою видалення забруднених матеріалів, що можуть сприяти розповсюдженю захворювання, з приміщень або з інших місць, де перебували свині, та їх знешкодженні.

Очистка розпочинається відразу після вивезення свиней або їхніх туш для утилізації. Частини приміщень, в яких перебували свині та усі інші частини приміщень, які були заражені, мають бути оброблені засобами для дезінфекції у концентрації, достатній для знищення вірусу ВХС. Засіб дезінфекції має залишатися на обробленій поверхні щонайменше 24 години.

Усі рідкі розчини, підстилки, тваринні корми та інші предмети, що можуть бути контаміновані ВХС, повинні бути видалені з приміщень, складені та оброблені засобом для дезінфекції. Гній має бути оброблений у спосіб, який гарантує знищення вірусу ВХС засобом для дезінфекції, що має рівень pH більший за 12,5.

Усе пересувне обладнання повинно бути винесене з приміщень або інших місць, де утримувалися свині, очищене та дезінфіковане.

Жир та інший бруд має бути видалений з усіх поверхонь шляхом розчинення знежирючим агентом та змитий водою під тиском.

Приміщення, в яких перебували свині, що можуть бути щільно закриті, мають бути оброблені аерозольно.

Частини приміщень, в яких відсутні горючі матеріали, можуть оброблятися високими температурами за допомогою відкритого вогню. Такі

заходи здійснюються з дотриманням протипожежних заходів у присутності відповідних служб.

Усі поверхні повинні бути оброблені лужним засобом для дезінфекції, що має рівень pH більший за 12,5, або будь-яким іншим схваленим засобом для дезінфекції. Засіб для дезінфекції має бути змитим через 48 годин після нанесення.

Обробка вогнем або лужним засобом для дезінфекції має повторюватися через 14 днів.

Після закінчення операцій з очистки, дезінфекції та дезінсекції представник компетентного органу переконується в тому, що заходи були виконані належним чином, і що минув належний період, не менший 28 днів, для гарантування того, що збудник захворювання був повністю знищений.

VIII. Епізоотичне розслідування

1. Метою проведення епізоотологічного розслідування є визначення: тривалості періоду часу, протягом якого вірус ВХС міг існувати в господарстві перш ніж про хворобу було повідомлено або з'явилась підозра; можливого походження ВХС у господарстві та визначення інших господарств, у яких свині можуть бути інфіковані або контаміновані з того самого джерела; переміщення людей, транспортних засобів, свиней, туш, сперми, м'яса та/або інших матеріалів, які можуть сприяти розповсюдженню вірусу ВХС у господарства або з господарств.

2. Якщо результати цього розслідування вказують на те, що ВХС могла розповсюджуватись у господарства, розташовані в інших районах та областях, головні державні ветеринарні інспектори відповідних територій повинні бути терміново повідомлені.

IX. Заходи в зоні захисту

1. Головний державний ветеринарний інспектор відповідної території в зоні захисту повинен:

1) визначити усі господарства, які мають свиней, підозрюваних на ВХС;

2) здійснювати періодичні візити до господарств, що мають свиней, підозрюваних на ВХС, у поєднанні з клінічними перевіrkами таких тварин, включаючи, у випадку необхідності, відбір зразків для лабораторного дослідження;

3) вести реєстр візитів у господарства та їх результатів. Частота візитів повинна бути пропорційною ризику виникнення та розповсюдження захворювання у цих господарствах;

4) вимагати очистку та дезінфекцію вантажівок та інших транспортних засобів і обладнання, що використовувалися у межах зони захисту для перевезення свиней або іншої худоби, чи матеріалів, що могли бути зараженими (наприклад, корм, гній, рідкі речовини тощо);

5) заборонити переміщення та транспортування свиней, підозрюваних на ВХС, загальнодержавними та приватними дорогами та дорогами регіонального значення, за винятком доріг господарства.

2. Свині не можуть переміщуватися із господарства, в якому вони перебували, протягом 21 дня після закінчення попередньої очистки та дезінфекції неблагополучних господарств. Головний державний ветеринарний інспектор відповідної території в зоні захисту може погоджувати переміщення

та транспортування свиней із господарства через 21 день після закінчення попередньої очистки та дезінфекції в господарстві за умови, що була проведена клінічна перевірка усіх свиней у господарстві, кожна свиня ідентифікована; транспортні засоби, в яких транспортуються свині, мають бути опечатані спеціалістами ветеринарної медицини.

При надходженні на бійню свині, які походять із зони захисту і підозрюються у захворюванні, утримуються в окремому приміщенні. Для підтвердження чи виключення підозри від них відбираються проби крові, які досліджуються серологічними методами на наявність антитіл до вірусу ВХС.

У випадку підтвердження захворювання на бійні головний державний ветеринарний інспектор відповідної території забезпечує, щоб: усі свині у бійні були невідкладно забиті; туші та продукти забою хворих та інфікованих свиней були знищені у спосіб, щоб уникнути ризику поширення віrusу ВХС.

3. У випадку, коли від дня впровадження заборон в зоні захисту минуло 28 днів, і в цій зоні ще трапляються подальші випадки захворювання ВХС, а в результаті заборон виникають проблеми з утриманням тварин, головний державний інспектор ветеринарної медицини відповідної території може після звернення з боку власника, що пояснює підстави такого звернення, і за умови, що спеціаліст ветеринарної медицини перевірив факти, дозволити переміщення тварини із господарства у межах зони захисту.

4. Заходи у зоні захисту продовжують застосовувати, доки не буде проведена очистка і дезінфекція неблагополучного пункту та усі господарства у зоні захисту не пройдуть клінічну перевірку здоров'я свиней з лабораторним підтвердженням за результатами серологічних досліджень проб крові від них з негативним результатом.

Перевірка та відбір зразків не повинні проводитися раніше ніж за 28 днів після закінчення у зараженому господарстві заходів із попередньої очистки і дезінфекції.

При отриманні негативних результатів лабораторних досліджень головний державний ветеринарний інспектор району (міста) визначає зону захисту як частину зони нагляду.

X. Заходи в зоні нагляду

1. У зоні нагляду головний державний ветеринарний інспектор відповідної території здійснює такі заходи:

1) ідентифікує усі господарства, які мають свиней, підозрюваних на ВХС;

2) контролює переміщення свиней і продуктів тваринного походження з них;

3) забороняє будь-яке переміщення свиней із зараженого господарства до зони нагляду, окрім транспортування безпосередньо на бійню.

2. Переміщення свиней із зони нагляду можливе лише за погодженням з головним державним ветеринарним інспектором відповідної території за умови, що:

клінічна перевірка свиней, які мають переміщуватися, проведена із негативними результатами за 48 годин до переміщення;

серологічне дослідження зразків крові від свиней, що мають перевозитись, було проведено протягом 14 днів перед переміщенням без виявлення антитіл до вірусу ВХС. Проте у випадку перевезення свиней для

забою серологічне дослідження може проводитися на основі зразків крові, взятих на бійні;

кожна свиня ідентифікована;

вантажівки та інші транспортні засоби й обладнання, що використовувалися для перевезення свиней, повинні бути очищеними та дезінфікованими після кожної операції з перевезення.

XI. Відновлення поголів'я свиней у господарствах після спалахів ВХС

1. Карактеристичні риси відновлення поголів'я свиней у господарствах після спалахів ВХС:

1. Каантин знімають рішенням ДНПК через 28 діб після виконання всього комплексу ветеринарно-санітарних заходів.

2. При завезенні свиней в раніше неблагополучне господарство необхідно враховувати тип виробництва в господарстві та дотримуватись таких вимог:

1) при утриманні свиней на вигулі повторний завіз свиней необхідно починати із завезення індикаторних свиней не менше 5% від проектних потужностей господарства, які були перевірені та дали негативний результат відносно наявності антитіл до вірусу ВХС та походять із господарств, на які не розповсюджуються ніякі обмеження, пов'язані з ВХС. Індикаторні свині розміщаються на території усього господарства, і через 28 діб після їх розміщення від них відбираються проби крові та досліджуються на наявність антитіл.

Якщо у жодної свині не виявлено антитіл до вірусу ВХС, може бути проведено повне відновлення поголів'я. Свиней не дозволяється вивозити з господарств доти, доки не будуть отримані негативні результати серологічного дослідження.

2) при утриманні свиней у приміщеннях, повторний завіз свиней необхідно проводити у відповідності із заходами, визначеними підпунктом 1 пункту 2 цього розділу, або за умови, що:

усі свині надходять протягом 20 діб та походять із господарств, на які не розповсюджуються ніякі обмеження, пов'язані з ВХС;

свині в поповненому стаді піддаються лабораторному дослідженню. Відбір зразків для цього дослідження повинен проводитись не раніше ніж через 28 днів після надходження останньої свині;

свиней не дозволяється вивозити з господарств доти, доки не будуть отримані результати серологічного дослідження.

3. У випадках інших форм розведення свиней поновлення поголів'я проводиться або відповідно до пункту 2 цього розділу, або шляхом повного поновлення поголів'я за умови, що:

1) прибуття усіх свиней до господарства відбувається протягом восьмиденного періоду і з господарств, розташованих поза зоною захисту та нагляду, та серологічне дослідження свиней виявило негативні результати;

2) жодна свиня не залишає господарство протягом 60 днів після прибуття останніх свиней;

3) оновлене стадо піддається клінічній перевірці та серологічному дослідження, що можуть проводитися не раніше ніж через 28 днів після прибуття останніх свиней.

4. Якщо пройшло більше шести місяців після завершення очистки та дезінфекції у господарстві, компетентний орган може погодити часткову

відміну положень, викладених у цьому розділі, враховуючи епізоотичну ситуацію.

5. Розведення свиней в особистих селянських господарствах, де було зареєстровано випадки захворювання ВХС, дозволяється через шість місяців після зняття карантину з дотриманням необхідних ветеринарно-санітарних заходів.

XII. Зняття карантину

1. Карантин знімають через 28 діб після виконання всього комплексу ветеринарно-санітарних заходів за рішенням ДНПК.

2. Перед зняттям карантину власники господарств усіх форм власності і власники (утримувачі) тварин зобов'язані забезпечити проведення очищення і заключної дезінфекції всіх приміщень, території вигульних дворів, де знаходились хворі на ВХС свині, інвентарю, транспорту.

3. Всередині тваринницьких приміщень проводять вапнування стін, перегородок.

4. На пункті забою, де проводили забій хворих (підозрілих у захворюванні) ВХС свиней, карантин знімають після дезінфекції приміщень підприємства, його території, інвентарю, виробничого обладнання і після закінчення переробки м'яса та інших продуктів забою хворих та підозрілих у захворюванні тварин, знезараження сировини.

5. Головний державний ветеринарний інспектор території, на якій знаходиться неблагополучний пункт, перевіряє повноту виконання заключних ветеринарно-санітарних заходів, після чого готує подання до місцевої ДНПК про зняття карантину.

6. Продукти тваринного й рослинного походження, фураж та інші корми, що знаходились на період карантинування у неблагополучному пункті та не мали контакту з хворими на ВХС тваринами, дозволяється вивозити з цих пунктів лише в межах області, Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя, а ті, що мали контакт із джерелом вірусу ВХС, підлягають використанню лише на місці (у цьому населеному пункті) після обробки, що гарантує знищення збудника ВХС.

XIII. Правила безпеки для обслуговуючого персоналу в неблагополучних пунктах, на м'ясокомбінатах, м'ясопереробних підприємствах

1. При проведенні карантинних заходів у неблагополучних щодо ВХС пунктах (господарствах, відділеннях, фермах, дворах), інших робіт, пов'язаних із контактом із заразним матеріалом, слід дотримуватися виконання правил техніки безпеки.

Обслуговуючий персонал забезпечується мийними та дезінфекційними засобами, спеціальним одягом, індивідуальними засобами захисту (респіратори, окуляри, рукавички, спецодяг, спецвзуття), додатково проводиться інструктаж щодо дотримання правил особистої гігієни.

2. Спецодяг та спецвзуття після кожної зміни знезаражують у параформаліновій дезінфекційній камері, разовий одяг спалюють.

3. Особи, які працюють з дезінфекційними засобами, повинні чітко дотримуватись правил особистої гігієни.

Під час використання препаратів, що подразнюють слизові оболонки очей та органів дихання, працювати дозволяється тільки в протигазах або респіраторах та захисних окулярах, а при контакті з концентрованими розчинами слід користуватися гумовими рукавичками.

4. В аптечках першої допомоги мають бути розчини, що нейтралізують дезінфекційні речовини, які використовуються.

5. Курити та вживати їжу під час роботи з дезінфекційними речовинами забороняється. Після проведення дезінфекції обличчя та руки необхідно вимити теплою водою з мілом.

**Директор Департаменту аграрної політики
та сільського господарства**

В. Топчій

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства
України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з
везикулярною хворобою свиней»

Мета: уdosконалення вітчизняних нормативно-правових актів, гармонізація українського законодавства до міжнародних вимог, виконання Угоди СОТ про санітарні та фітосанітарні заходи.

1. Підстава розроблення акта

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней» розроблено відповідно до статей 6, 7 Закону України «Про ветеринарну медицину».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней» (далі – проект наказу) розроблено з метою визначення порядку проведення профілактичних заходів щодо недопущення захворювання свиней везикулярною хворобою свиней (далі - ВХС), ветеринарно-санітарних заходів у випадках прояву хвороби серед свиней у господарствах різних форм власності, у тому числі приватному секторі, дикій фауні, та оздоровлення їх від ВХС, поводження з продукцією свинарства одержаною в неблагополучних пунктах щодо ВХС, та є обов'язковою для виконання суб'єктами господарювання незалежно від форми власності і підпорядкування, користувачами мисливських угідь, фізичними особами-підприємцями, громадянами, спеціалістами ветеринарної медицини, місцевими адміністраціями та органами самоврядування.

На сьогоднішній день в Україні відсутні нормативно-правові акти які регулюють вищевказані питання.

Крім того, Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2017 року № 1106 передбачена регламентація заходів щодо контролю та ліквідації хвороб тварин відповідно до законодавства ЄС щодо запровадження загальних заходів з метою контролю деяких захворювань тварин та спеціальних заходів стосовно везикулярної хвороби свиней.

3. Суть проекту акта

Розроблений проект наказу визначає перелік заходів направлених на профілактику ВХС, порядок дій при виникненні підозри щодо виникнення випадку захворювання, заходи з діагностики цього захворювання, порядок дій при встановленні діагнозу і заходи які вживаються з метою локалізації, ліквідації і недопущення розповсюдження ВХС.

4. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють закони України «Про ветеринарну медицину», «Про мисливське господарство та полювання», «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація наказу не потребує додаткових фінансових витрат.

6. Прогноз впливу

Проект наказу не вплине на ринкове середовище, розвиток регіонів, ринок праці, проте вплине на суб'єктів господарювання діяльність яких пов'язана з утриманням свиней.

Прийняття проекту наказу сприятиме підвищенню рівня обізнаності ВХС, порядок дій при виникненні випадків захворювання ВХС, дасть можливість вжити заходів направлених на захист здоров'я свиней.

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу обговорено зі спеціалістами Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Асоціації «Свинарі України» та корпорації «Тваринпром». Пропозиції і зауваження що надійшли враховані.

8. Громадське обговорення

Проект наказу оприлюднено на офіційних веб-сайтах Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (www.consumer.gov.ua) та Міністерства аграрної політики та продовольства України (www.minagro.gov.ua), відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

9. Позиція заінтересованих органів

Проект наказу потребує погодження з Державною регуляторною службою України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Міністерством екології та природних ресурсів України.

10. Правова експертиза

Проект наказу підлягає реєстрації в Міністерстві юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

У проекті наказу відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

12. Запобігання корупції

У проекті наказу відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

13. Прогноз результатів

Прийняття наказу сприятиме удосконаленню вітчизняної нормативно-правової бази щодо вимог направлених на профілактику ВХС, порядок дій при виникненні підозри щодо виникнення випадку захворювання, заходів з діагностики, порядку дій при встановленні діагнозу і заходів які вживаються з метою локалізації, ліквідації і недопущення розповсюдження ВХС, а також забезпечить виконання Україною зобов'язань щодо імплементації вимог законодавства ЄС та міжнародних стандартів в сфері санітарних та фітосанітарних заходів.

Заступник Міністра

Віктор ШЕРЕМЕТА

“___” _____ 2018 року

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України
«Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби
з везикулярною хворобою свиней»**

I. Визначення проблеми

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2007 року № 1006 везикулярна хвороба свиней (далі – ВХС) відноситься до переліку особливо небезпечних (карантинних) хвороб тварин. Крім того, згідно Санітарного кодексу наземних тварин Всесвітньої організації захисту здоров'я тварин (далі - МЕБ) ВХС входить до переліку особливо небезпечних хвороб.

ВХС не реєструється на території України. У той же час, в Україні відсутні нормативно-правові акти які регламентують порядок дій при виникненні підозри на ВХС та підтверджені діагнозу. Крім того, Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Спітвовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони затвердженим Урядом України передбачена регламентація заходів щодо контролю та ліквідації хвороб тварин відповідно до законодавства ЄС щодо запровадження загальних заходів з метою контролю деяких захворювань тварин та спеціальних заходів стосовно везикулярної хвороби свиней.

Враховуючи те, що галузь свинарства в Україні має великі перспективи розвитку, з метою визначення порядку проведення профілактичних заходів щодо недопущення захворювання свиней везикулярною хворобою свиней, ветеринарно-санітарних заходів у випадках прояву хвороби серед свиней у господарствах різних форм власності, у тому числі приватному секторі, дикій фауні, та оздоровлення їх від ВХС, поводження з продукцією свинарства одержаною в неблагополучних пунктах щодо ВХС, розроблено проект наказу Мінагрополітики «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней».

Через відсутність належної нормативно-правової бази, ефективної системи контролю здоров'я тварин і запобігання виникненню небезпечних хвороб, за даними офіційної статистики, за період з 2012 по 2017 роки включно в Україні (з врахуванням окупованих територій) поголів'я свиней має стала тенденцію до зниження.

2017	2016	2015	2014	2013	2012	Pік, стан на 1 січня
6,700	7,079	7,351	7,922	7,577	7,373	Поголів'я свиней, млн голів

Збитки від ВХС складаються від прямих та непрямих втрат і є досить значними. До прямих втрат відносяться вартість загиблих/знищених тварин, знецінення капітальних інвестицій. Крім цього, до прямих втрат від поширення ВХС необхідно віднести вартість протиепізоотичних заходів, які включають відбір зразків та їх дослідження, вартість вакцинації свиней, дезінфекцію території та приміщень, утилізацію трупів тварин та встановлення дезбар'єрів.

Непрямі збитки включають компенсаційні втрати, обмеження експорту свинини, втрати переробників і виробників кормів, зниження інвестиційної привабливості сектору, збільшення ризиків та вартості фінансових ресурсів, зниження продажів та цін на свинину. При цьому значну частину непрямих збитків об'єктивно оцінити значно важче.

Матеріальні втрати від ВХС залежно від локалізації спалаху суттєво відрізняються. Так, при виявленні осередку вірусу в дикій фауні вони включають вартість відбору діагностичних зразків, їх аналізу, витрати на спалювання туш, дезінфекцію території та транспорту, діагностичний відстріл в зоні захисту (від 3 до 20 км). Вартість такого комплексу заходів варіює в межах від 400 до 600 дол. США. Якщо вірус ВХС продовжує розповсюджуватися у дикій фауні, то втрати зростають до 40 тис. дол. США. Проте така оцінка значною мірою занижена, адже зарплата ветеринарних лікарів та єгерів, гонорари мисливців та вартість логістики не враховується, оскільки обліку таких витрат не велося, бо заходи не фінансувалися з державного бюджету.

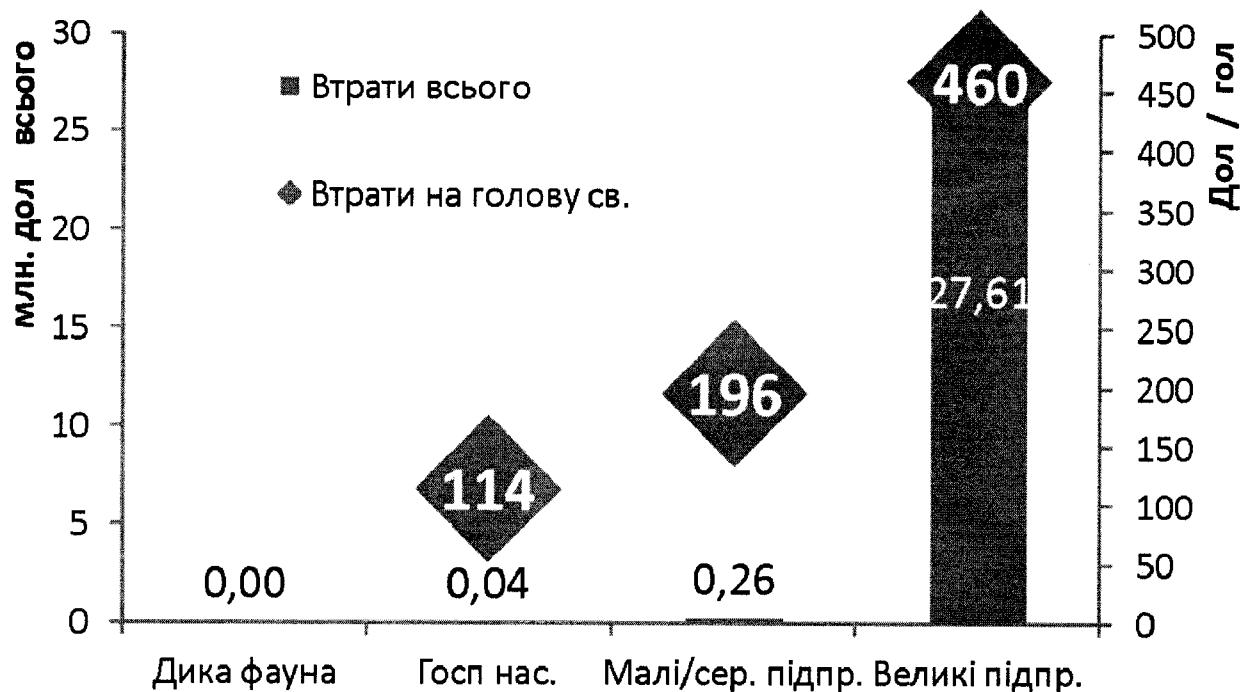
Матеріальні втрати на ліквідацію спалаху ВХС в господарствах населення оцінюють у 30-55 тис. дол. США. До переліку витрат на заходи із боротьби з ВХС у господарствах населення, окрім заходів боротьби з ВХС у дикій природі включаються компенсація вартості тварин у зоні захисту (250-300 голів) та встановлення дезбар'єрів. Якщо ж виникає масове поширення вірусу серед поголів'я свиней на присадибних ділянках, витрати окремо розраховуються дляожної зони захисту навколо спалаху.

Проте, якщо в зону захисту потрапляють свинокомплекси, зерносховища чи незібрани поля зернових, ситуація суттєво змінюється і втрати зростають. Структура втрат при виявленні спалаху ВХС на малих чи середніх підприємствах (з середньою чисельністю поголів'я до 950 голів) складніша, адже включає витрати на ліквідацію спалаху як на підприємстві, так і на превентивні заходи у зоні захисту навколо нього.

Середні витрати в такому випадку становитимуть 241,5 тис. дол. США. З цієї суми більша частина (близько 79%) оплачується за рахунок коштів підприємства, решта заходів здійснюється за бюджетні кошти. Бюджетні кошти компенсують вартість поголів'я у зоні захисту навколо осередку ВХС (25 тис. дол. США), витрати на умертвіння, утилізацію тварин, дезінфекцію території та транспорту (10 тис. дол. США), податки (6 тис. дол. США) та виплати з біржі праці (10 тис. дол. США). Проте відсоток їх застосування залежить від добросовісності та рівня платоспроможності підприємства.

Знецінення капітальних інвестицій, вартість тварин у господарстві які є безпосередніми матеріальними втратами господарства, залежить від розміру господарства. Так, їх сума у малих та середніх підприємствах (з поголів'ям до 950 голів) оцінюється у 190,5 тис. дол. США.

Відтак, втрати у розрахунку на одну голову в господарствах населення 114 дол. США, на маленьких та середніх свинофермах 196 дол. США/голова, на великих промислових комплексах – 460 дол. США/голова.

Втрати від ураження свинопоголів'я вірусом ВХС у розрахунку на одну голову залежно від категорії господарств (джерело: Європейський банк реконструкції та розвитку)

Однак матеріальні втрати від ВХС не обмежуються лише збитками підприємств, домогосподарств та відрахуваннями з бюджету на ліквідацію спалаху. До них додаються непрямі втрати на рівні країни, серед яких зниження інвестиційної привабливості сектору, збільшення ризиків та вартості фінансових ресурсів, зниження продаж та ціни на свинину, втрати переробників та виробників кормів, обмеження експорту свинини та кормових культур.

Матеріальні втрати несе не лише свинарство, а й економіка країни загалом. Зокрема, поширення ВХС може викликати торговельні обмеження, тоді як експорт свинини щороку приносить близько 55 млн дол. США доходу від цієї зовнішньоекономічної діяльності, а зовнішні поставки кукурудзи – 3 млрд дол. США. Є і такі матеріальні втрати, які важко оцінити: зміна споживчих преференцій, зниження інвестиційної привабливості, подорожання фінансових ресурсів.

При цьому жоден з ринкових механізмів не дозволяє ані зменшити втрати від спалахів ВХС, ані попередити розповсюдження збудника ВХС.

Враховуючи вищевикладене головними проблемами, на ліквідацію яких спрямована Інструкція щодо профілактики та ліквідації везикулярної хвороби свиней, є:

- 1) попередження виникнення ВХС шляхом запровадження карантинних заходів та обмеження переміщення свиней і продукції свинарства;
- 2) термінове знищенння джерел збудника шляхом умертвіння хворих і підозрілих свиней, безпечної утилізації трупів та знезараження місць виявлення збудника ВХС.
- 3) вакцинація.

Всі вищеперераховані аспекти зумовили необхідність розробки та

прийняття наказу «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з веикулярною хворобою свиней» (далі – Проект наказу).

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Ні	Так	Групи (підгрупи)
	+	Громадяни
	+	Держава
	+	Суб'єкти господарювання
	+	У тому числі суб'єкти малого підприємництва

ІІ. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання Проекту наказу є встановлення процедур недопущення виникнення та розповсюдження на території України ВХС і забезпечення епізоотичного благополуччя свинарства, а в разі виникнення ВХС - оптимізація проведення заходів для ліквідації хвороби і недопущення її поширення, більш чітке врегулювання відносин між службою ветеринарної медицини та суб'єктами господарювання, незалежно від форми власності і відомчого підпорядкування, з питань профілактики та ліквідації ВХС.

Також Проект наказу спрямований на врахування сучасних рекомендацій Міжнародного Епізоотичного Бюро щодо підвищення рівня біобезпеки та попередження занесення збудника ВХС у господарства, які утримують свиней.

ІІІ. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Опис альтернативи	Вид альтернативи
Залишення без змін	Альтернатива 1
Внесення змін до законів України в частині підвищення вимог в сфері біобезпеки до суб'єктів господарювання, що розводять та утримують тварин.	Альтернатива 2
Прийняття запропонованого Проекту наказу	Альтернатива 3

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Витрати	Вигоди	Вид альтернативи
Надмірні витрати на заходи з контролю за дотриманням карантинних обмежень. Не визначений часовий	Відсутність потреби переглядати чинне регулювання, навчати новим нормам інспекторів та вести роз'яснювальну роботу для	Альтернатива 1

проміжок на відновлення господарської діяльності, що зумовлює недоотримання податків та обов'язкових платежів.	бізнесу.	
Тривалий час на проведення змін на рівні Закону призведе до надмірних витрат, аналогічних Альтернативі 1	Можливість встановити загальні єдині вимоги для зменшення ризиків при всіх трансмісивних хворобах.	Альтернатива 2
Не потребує додаткових витрат з державного бюджету.	Швидка адаптація вимог та рекомендацій міжнародних організацій в частині боротьби із ВХС. Зменшення бюджетних витрат на компенсування наслідків ВХС. Застосування більш ефективних підходів для попередження розповсюдження ВХС.	Альтернатива 3

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Витрати	Вигоди	Вид альтернативи
Прямі витрати відсутні. Через нестачу фінансування існує високий ризик недоотримання компенсацій з бюджету за вилучених та знищених свиней	Прямі вигоди відсутні	Альтернатива 1
Аналогічно Альтернативі 1	Прямі вигоди відсутні	Альтернатива 2
Прямі витрати відсутні.	Завдяки змененню зон захисту та нагляду, зменшується імовірність вимушеної забою та втрати поголів'я. Завдяки скороченню термінів на відновлення діяльності підприємств, скорочується термін вимушеної безробіття для їх працівників.	Альтернатива 3

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання (що займаються вирощуванням свиней та забоєм)

Разом	Малі та Мікро	Середні	Великі	Показник
2327	2290	35	2	Кількість суб'єктів господарювання, що

				підпадають під дію регулювання (одиниць)
100	98,6	1,5	0,1	Питома вага групи у загальній кількості (у відсотках)

Слід також враховувати, що значна кількість поголів'я свиней, понад 3,4 млн голів (майже 50%), утримується господарствами населення, кількість яких наразі не обліковується, проте які теж зазнають збитків у випадку потрапляння їх у вогнище ВХС та/або відповідну карантинну зону.

Також окремі положення Інструкції стосуються господарств, що займаються забоєм тварин, у т.ч. і свиней. За даними головних управлінь Держпродспоживслужби в областях станом на 01.01.2018 в Україні зареєстровано 490 боень та забійних пунктів.

Витрати	Вигоди	Вид альтернативи
В разі потрапляння господарства в карантинну зону (яка за нинішнього регулювання є занадто великою) втрати наставатимуть від обмеження переміщення свиней та продукції свинарства, а також заходів з дезинфекції та. Непрямими витратами будуть недоотримання прибутку через вимушений забій та зменшення вартості продукції свинарства на ринку.	Прямі вигоди відсутні	Альтернатива 1
Аналогічно Альтернативі 1	Вигоди можливі внаслідок прийняття відповідних законодавчих змін через спрощення процедур карантинування, збільшення рівня біобезпеки та збереження поголів'я свиней	Альтернатива 2
Дотримання належних вимог закритого режиму в разі виникнення ВХС вимагає витрат на підготовку персоналу, запровадження обмежень для потрапляння збудника на територію господарства, перегляд логістичних та інших операційних процесів, що може привести до їх здорожчання. При цьому, за експертними оцінками витрати на такі заходи не перевищуватимуть	Збереження поголів'я свиней. Зменшення ризику потрапляння підприємства в карантинну зону та втрат в разі такого потрапляння. Можливість доведення належного рівня біобезпеки та відповідного зменшення ризиків та втрат від занесення збудника ВХС у господарство. Більша імовірність збереження господарської діяльності. Часткове спрощення вимог	Альтернатива 3

<p>15% від можливих втрат від ліквідації наслідків спалаху ВХС.</p> <p>У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання) 25190000 грн.</p> <p>Періодичні (за наступний рік) 2290000 грн.</p> <p>Витрати за п'ять років 34350000 грн.</p>	<p>регулювання в частині примусового забою та переробки.</p>	
--	--	--

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Коментарі щодо присвоєння відповідного бала	Бал результативності (за чотири бальною системою оцінки)	Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)
Спосіб зберігає всі наявні недоліки в регулюванні заходів профілактики та боротьби із ВХС і не передбачає запровадження рекомендацій міжнародних організацій для більш ефективної боротьби із поширенням хвороби.	1	Альтернатива 1
Спосіб доцільний, але вимагає значних витрат часу на опрацювання змін до законів, узгодження та проведення цих змін через Верховну Раду. Ця затримка зумовить значні збитки від поширення ВХС.	2	Альтернатива 2
Спосіб є більш відповідним поточному стану справ із розповсюдженням ВХС в Україні та терміновий необхідності коригування заходів профілактики та боротьби із ВХС.	3	Альтернатива 3

Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу	Витрати (підсумок)	Вигоди (підсумок)	Рейтинг результативності
Альтернатива 1 є малоефективною, оскільки є більш	Прямі витрати значні за умови виникнення	Відсутність потреб перегляду	Альтернатива 1

витратною та не дозволяє повною мірою вирішувати поточні проблеми боротьби із ВХС	спалаху ВХС	процедур та проведення роз'яснень	
Альтернатива 2 потребує значних витрат часу на реалізацію, що з огляду на швидкість поширення ВХС не може бути прийнятним.	Підприємства та громадяни продовжуватимуть нести значні втрати у випадках потрапляння до зони захисту доти, поки не буде прийнято та запроваджено зміни до законів	Можливість більш загального вдосконалення процедур, що стосуватиметься не лише ВХС, а й інших трансмісивних хвороб	Альтернатива 2
Альтернатива 3 є найбільш доцільною з огляду на поточний стан проблем із поширенням ВХС	Для господарств, що досі не підготувалися до можливого переходу на закритий режим роботи, витрати на дообладнання та підвищення рівня біобезпеки, що є варіабельними з огляду на різний ступінь готовності та їх неоднорідність	Вдосконалення процедур профілактики та боротьби із ВХС. Врахування рекомендацій МЕБ. Оптимізація процесів взаємодії під час ліквідації спалахів ВХС	Альтернатива 3

Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи	Рейтинг
Недостатнє фінансування протиепізоотичних заходів в цілому по країні та недотримання міжнародних вимог призведе до подальших обмежень експортних можливостей України, збільшить іміджеві	Такий спосіб не забезпечить зменшення або усунення ризиків виникнення та поширення захворювання свиней на ВХС, та забезпечення стійкого епізоотичного благополуччя в державі. Не враховує сучасні вимоги	Альтернатива 1

та інші непрямі втрати.	проведення заходів при підозрі на ВХС, встановлення попереднього та кінцевого діагнозу на ВХС, проведення заходів в епізоотичному осередку, питання, які вирішує місцева державна надзвичайна протиепізоотична комісія, пов'язані з ліквідацією хвороби, заходи в першій захисній (зоні високого ступеня ризику занесення інфекції) та другій захисній зоні (зона нагляду)	
Відтермінування прийняття Проекту наказу матиме наслідком наростання збитків від ВХС.	Основна причина відмови - довготривалість реалізації	Альтернатива 2
Застосування змінених нормативів потребує швидкого та дієвого роз'яснення для бізнесу та відповідного доведення до відома всіх співробітників органів влади, що будуть задіяні у реалізації норм нової редакції Інструкції.	Запропонований спосіб вирішення зазначеної проблеми дасть змогу вдосконалити протиепізоотичні заходи, направлені на недопущення занесення ВХС і забезпечення епізоотичного благополуччя свинарства в цілому. В разі виникнення ВХС - оптимізується організація проведення заходів для ліквідації хвороби і недопущення її поширення, а також відносин між Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та суб'єктами господарювання, незалежно від форми власності і відомчого підпорядкування, прискорить у стислі терміни ліквідацію хвороби та попередить її поширення у свинарстві та навколишніх територіях	Альтернатива 3

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Інструкцією передбачено:

- порядок реагування на загрозу занесення збудника ВХС в Україну: запроваджується рішення місцевої ДНПК для вжиття визначеними органами виконавчої влади та місцевими органами влади заходів з недопущення занесення збудника. Визначається алгоритм організації проведення заходів з ліквідації ВХС і недопущення її поширення, та чіткого врегулювання відносин між службою ветеринарної медицини та суб'єктами господарювання;
- на виконання рекомендацій Міжнародного Епізотичного Бюро,

запроваджується низка вимог до господарств щодо підвищення рівня біобезпеки, що дозволить зменшити витрати в разі потрапляння господарства у зони захисту чи нагляду, а також прискорить ліквідацію наслідків в разі виникнення ВХС.

Також Проектом наказу запроваджуються заходи, що мають на меті визначити механізми боротьби із поширенням ВХС, зменшити збитки від протиепізоотичних заходів та прискорити відновлення господарської діяльності після ліквідації вогнища та зняття карантину.

Заходи, які необхідно здійснити органам влади для розв'язання проблеми:

1) довести до відома співробітників ветеринарних підрозділів Держпродспоживслужби та внести необхідні корективи у інструктивні матеріали на місцях;

2) забезпечити інформування громадськості про зміни до Інструкції шляхом оприлюднення нової редакції на офіційних веб-сайтах Мінагрополітики та Держпродспоживслужби, а також шляхом роз'яснюальної роботи через територіальні органи Держпродспоживслужби та управління агропромислового розвитку.

3) переглянути виконання протиепізоотичних заходів та внести необхідні зміни у рішення місцевих ДНПК в існуючих зонах карантину.

Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарювання:

1) провести навчання відповідального персоналу щодо особливості ведення закритого режиму роботи, дотримання належних вимог біологічної безпеки тощо;

2) переглянути внутрішні операційні та управлінські процеси щодо приведення у відповідність до вимог нової редакції Інструкції;

3) передбачити в планах необхідні матеріальні та фінансові ресурси, в залежності від потреб підприємства на виконання вимог Інструкції.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація Проекту наказу вимагає належного ресурсного та фінансового забезпечення служби ветеринарної медицини.

У випадку спалаху хвороби серед свиногосподарств та у приватному секторі спеціалістами державної ветеринарної медицини буде розроблено план заходів локалізації та ліквідації осередку захворювання.

У зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб будуть розраховані матеріальні витрати держави при виявленні хвороби. При цьому буде враховуватися чисельність поголів'я свиней, потреби на умертвіння та спалення трупів, вимушений забій, дезінфекцію та інші обов'язкові заходи ліквідації.

Виконання вимог Інструкції суб'єктами господарювання вимагає від них передбачати ресурси для можливого переведення роботи у закритому режимі (zmіни роботи персоналу, обмеження доступу на територію, створення запасу дезинфектантів, підтримка в робочому стані дезбар'єрів тощо), що дозволить зменшити ризик занесення збудника ВХС та збитки від знищення поголів'я та

припинення господарської діяльності.

Витрати у великих та середніх суб'єктів господарювання та органів виконавчої влади не передбачаються, а тому зазначені розрахунки витрат згідно з Додатком 2 та Додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводились.

Витрати суб'єктів малого підприємництва наведені згідно з Додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Враховуючи безперервність функціонування галузей ветеринарної медицини та свинарства, а також відсутність науково підтверджених даних щодо можливості ліквідації ВХС в світі на сучасному етапі, Інструкція запроваджується на необмежений термін.

Зміна строку дії Інструкції можлива в разі зміни міжнародно-правових актів, рекомендацій відповідних міжнародних організацій чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблено Проект наказу.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта будуть встановлюватися після набрання чинності актом.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – прямих надходжень до державного бюджету не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта – 2327 суб'єктів господарювання діяльність яких пов'язана з утриманням та вирощуванням свиней (дрібні, малі, середні та спеціалізовані свинарські господарства), 490 боєнь і забійних пунктів та близько 1 млн. особистих підсобних господарств громадян (приватний сектор) в яких утримується понад 3,4 млн голів свиней.

3. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта – високий, оскільки повідомлення про оприлюднення, проект наказу та аналіз регуляторного впливу акта розміщено на офіційному веб-сайті Держпродспоживслужби (<http://www.consumer.gov.ua/>) у розділі "Діяльність", підрозділ "Обговорення проектів документів".

4. Час, що необхідно буде витратити суб'єктам господарювання та/або фізичним особам, для виконання вимог акта – разово орієнтовно 2 години для відповідальних працівників на ознайомлення із новою редакцією Інструкції, а також для проведення навчання персоналу, в залежності від рівня попередньої підготовки, орієнтовно до 8 годин. Час витарчений в даному випадку має обліковуватись в межах норм часу, що витрачається на виконання безпосередніх

фахових обов'язків.

Показниками результативності Проекту наказу буде:

кількість випадків ВХС – наразі відсутні;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, які постраждали внаслідок захворювання свиней на ВХС - наразі відсутні;

кількість неблагополучних пунктів по ВХС - наразі відсутні.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Базове відстеження результативності зазначеного регуляторного акта буде здійснюватися до набрання ним чинності шляхом збору пропозицій і зауважень та їх аналізу.

Повторне відстеження результативності буде здійснене через рік після набрання ним чинності шляхом аналізу статистичних даних.

Періодичне відстеження результативності буде здійснюватися шляхом аналізу статистичних даних щорічно, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результатів виконання Інструкції.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Для відстеження результативності будуть використовуватися дані, отримані за результатами перевірок, проведених структурними підрозділами Держпродспоживслужби та її територіальними органами.

Заступник Міністра

Віктор ШЕРЕМЕТА

«___» _____ 2018 року

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро - та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період з 01 січня 2018 р. по 01 квітня 2018 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Проведено 5 нарад, ряд зустрічей, консультацій та інтернет-консультацій за участю представників Держпродспоживслужби, Мінагрополітики, Асоціації "Свинарі України", Української корпорації по виробництву м'яса на промисловій основі "Тваринпром", виробників та експертів	20	За результатами нарад, зустрічей, консультацій та інтернет-консультацій, з метою організації та контролю за епізоотичною ситуацією щодо ВХС, вдосконалення методів боротьби з цим захворюванням, та покращення можливостей реагування на спалах було розроблено проект наказу Мінагрополітики наказу "Пр затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною

		хворобою свиней"
--	--	------------------

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро - та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 2290 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 2290(одиниць) та мікропідприємництва 0 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема спровалює вплив 98,6 % (відсотків).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	<p>Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)</p> <p>Формула:</p> <p>кількість необхідних одиниць обладнання Х вартість одиниці</p>	<p>10000 грн закритий режим роботи: обмеження доступу на територію (огорожа, санпропускник = близько 9000 грн, створення запасу дезинфектантів = близько 1000 грн</p>	не передбачені	не передбачені
2	<p>Процедури повірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування</p> <p>Формула:</p>	не передбачені	не передбачені	не передбачені

	прямі витрати на процедури повірки (проведення первинного обстеження) в органі державної влади + витрати часу на процедуру обліку (на одиницю обладнання) Х вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) Х оціночна кількість процедур обліку за рік) Х кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва			
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали) Формула: оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік) Х кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва	1000 грн підтримка в робочому стані дезбар'єрів	1000 грн	1000 грн
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	не передбачені	не передбачені	не передбачені

	Формула: оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) X кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва			
5	Інші процедури (уточнити)	не передбачені	не передбачені	не передбачені
6	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	11000 грн	1000 грн	1000 грн
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць		2290	
8	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик “разом” X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	25190000 грн	2290000 грн	2290000 грн

Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування

9	<p>Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання</p> <p>Формула:</p> <p>витрати часу на отримання інформації про регулювання, отримання необхідних форм та заявок Х вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм</p>	не передбачені	не передбачені	не передбачені
10	<p>Процедури організації виконання вимог регулювання</p> <p>Формула:</p> <p>витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур</p>	не передбачені	не передбачені	не передбачені
11	<p>Процедури офіційного звітування</p> <p>Формула:</p> <p>витрати часу на отримання інформації</p>	не передбачені	не передбачені	не передбачені

	<p>про порядок звітування щодо регулювання, отримання необхідних форм та визначення органу, що приймає звіти та місця звітності + витрати часу на заповнення звітних форм + витрати часу на передачу звітних форм (окремо за засобами передачі інформації з оцінкою кількості суб'єктів, що користуються формами засобів – окремо електронна звітність, звітність до органу, поштовим зв'язком тощо) + оцінка витрат часу на корегування (оцінка природного рівня помилок)) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість оригінальних звітів X кількість періодів звітності за рік</p>			
12	<p>Процедури щодо забезпечення процесу перевірок</p> <p>Формула:</p> <p>витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів X вартість часу суб'єкта малого підприємництва</p>	не передбачені	не передбачені	не передбачені

	(заробітна плата) X оціночна кількість перевірок за рік			
13	Інші процедури (уточнити)	не передбачені	не передбачені	не передбачені
14	Разом, гривень Формула: (сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)	X	X	X
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	2290	2290	2290
16	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик “разом” X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)	X	X	X

**Повідомлення про оприлюднення
проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства
України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з
везикулярною хворобою свиней»**

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней» Міністерство аграрної політики та продовольства України повідомляє про його оприлюднення.

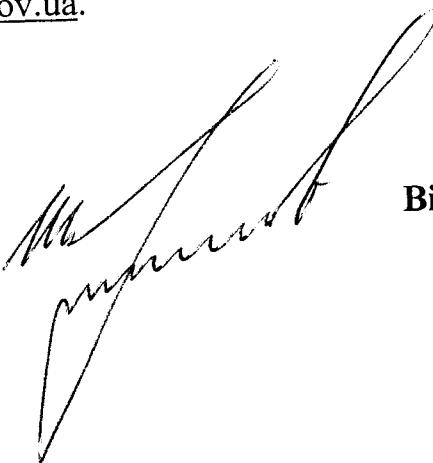
Повний пакет документів до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з везикулярною хворобою свиней» розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України (www.minagro.gov.ua).

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі просимо надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою:

01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 24, Міністерство аграрної політики та продовольства України; e-mail: info@minagro.gov.ua;

01011, м. Київ, вул. Арсенальна, 9/11, Державна регуляторна служба України; e-mail: inform@dkrp.gov.ua.

Заступник Міністра

Віктор ШЕРЕМЕТА

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики

вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967
e-mail: info@minagro.gov.ua

**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy

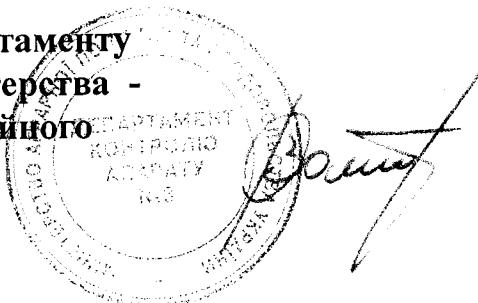
24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
e-mail: info@minagro.gov.ua

13 серпня 2018 року

ДОВІДКА

У зв'язку з відпусткою Міністра аграрної політики та продовольства України Т.Кутового, тимчасовою непрацездатністю першого заступника М.Мартинюка та згідно розподілу повноважень Міністра між першим заступником Міністра та заступниками Міністра, які вони здійснюють у разі його відсутності, затвердженого наказом Мінагрополітики від 20 листопада 2017 року № 615, виконання обов'язків Міністра 13 серпня 2018 року покладено на заступника Міністра аграрної політики та продовольства України Шеремету Віктора Васильовича.

**Заступник директора Департаменту
забезпечення роботи Міністерства -
начальник відділу організаційного
забезпечення Міністерства**

О. Войтович